

METODOLOGIE de analiză
a proiectelor aflate în implementare în cadrul POR 2014-2020,
în vederea elaborării LISTEI PROIECTELOR NEFINALIZATE

PREAMBUL

Potrivit prevederilor art. 17 alin. (1) din OUG nr. 36/2023 privind stabilirea cadrului general pentru închiderea programelor operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020,

(1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, pentru proiectele/operațiunile nefinalizate, astfel cum sunt definite la art. 3 lit. j), autoritățile de management pentru programele operaționale 2014-2020 elaborează metodologii, aprobate prin ordin al ministrului investițiilor și proiectelor europene, după informarea și cu avizul Comitetului de monitorizare a programului operațional în cauză, în vederea realizării analizei obiective a proiectelor/operațiunilor aflate în implementare și evaluării riscurilor, pentru a determina măsura în care acțiunile necesare pentru operaționalizarea completă a investiției/infrastructurii în cauză sau, după caz, îndeplinirea tuturor cerințelor și condiționalităților necesare pentru cuantificarea țintelor aferente indicatorilor de realizare sau de rezultat sunt posibil de realizat până la data de 31 decembrie 2024, cu excepția programelor CT 2014-2020, pentru care se aplică propriile reguli specifice stabilite la nivelul fiecărui program.

Luând în considerare prevederile art. 3, lit. j și a art. 17, alin. (3) din OUG 36/2023, mai sus menționată:

j) proiect/operațiune nefinalizat/ă - operațiune/proiect care nu a fost finalizat/ă fizic sau implementat/ă integral până la data de 31 decembrie 2023 și pentru care beneficiarii își angajează răspunderea realizării integrale a indicatorilor și obiectivelor din contribuție proprie și asigură funcționalitatea acestora până la data de 31 decembrie 2024, iar această accețiune este aplicabilă exclusiv în legătură cu închiderea programelor operaționale 2014-2020 și a programelor CT 2014-2020 și nu înlocuiește definiția de la art. 2 alin. (3) lit. p) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare;

(3) Pentru proiectele/operațiunile nefinalizate, astfel cum sunt definite la art. 3 lit. j), autoritățile de management ale programelor operaționale 2014-2020/programele CT 2014-2020 pot încheia acte adiționale la contractele/deciziile/ordinele de finanțare, prin acordarea unui nou termen de finalizare a acestora, în scopul îndeplinirii integrale a obiectivelor și indicatorilor acestora și în vederea asigurării funcționalității acestora, cu suportarea, din

bugetul propriu, a tuturor cheltuielilor efectuate după data de 31 decembrie 2023, precum și obligația beneficiarilor de a finaliza proiectul/operațiunea în cauză și de a înainta raportul final de implementare a proiectului până la data de 31 decembrie 2024.

AMPOR 2014-2020 a elaborat prezenta METODOLOGIE.

1.Premise procedurale de punere în aplicare a metodologiei

Potrivit procedurii de monitorizare a proiectelor POR 2014-2020, Organismele Intermediare transmit AMPOR, trimestrial, stadiul implementării proiectelor corelat cu stadiul procedurilor de achiziție, rapoartelor de progres și realității de la fața locului, prin intermediul Anexei 12 la procedura de monitorizare proiecte POR, **Raportul electronic de monitorizare.**

Cu ajutorul acestui instrument centralizat de monitorizare, OI și AMPOR analizează punctual situația fiecărui proiect și propun măsuri de implementare corespunzătoare, în special din perspectiva riscurilor de nefinalizare a implementării acestora în condițiile stabilite prin Regulamentul (UE) 2013/1303, respectiv până cel mai târziu la 31 decembrie 2023, data limită de eligibilitate a cheltuielilor.

Pentru ultimul an de implementare, **respectiv 2023, raportarea OI-AMPOR se realizează lunar** iar în contextul modificării Orientărilor referitoare la încheierea programelor operaționale, Raportul electronic de monitorizare a fost completat prin **includerea de categorii de proiecte** care să reflecte posibilitățile legale de finalizare în acord cu reglementările naționale și europene menționate, astfel:

- 0 proiecte reziliate/in curs de reziliere/încetare
- 1 proiecte finalizate la data raportării
- 2 proiecte care se finalizează la 31.12.2023
- 3 proiecte care nu se finalizează la 31.12.2023 și pentru care OI/Beneficiarul va propune încetare/reziliere
- 3.1 proiecte care nu se finalizează la 31.12.2023 și pentru care OI/Beneficiarul va propune încetare/reziliere dar vor fi depuse/preluate în PR 2021-2027
- 4 **PROIECTE NEFINALIZATE (art. 3 lit. j din OUG 36/2023) care se vor finaliza înainte de 31.12.2024**
- 5 **PROIECTE NEFUNCTIONALE (art. 3 lit. i din OUG 36/2023) de peste 1 milion de euro, care se vor finaliza înainte de 31.12.2026**
- 6.1 **PROIECTE CARE SE VOR ETAPIZA potrivit art. 118 a din Regulamentul (UE) 2021/1060, în valoare totală de peste 1 milion euro**
- 6.2 **PROIECTE CARE SE VOR ETAPIZA potrivit art. 118 din Regulamentul (UE) 2021/1060, în valoare totală de peste 5 milioane euro**

2. Context legal și punerea în aplicare a acestuia

Până cel târziu la 15 februarie 2025 AMPOR trebuie să se asigure că toate operațiunile din cadrul programului sunt funcționale, și anume că au fost finalizate fizic și implementate integral și că au contribuit la obiectivele priorităților relevante POR 2014-2020.

AMPOR va exclude din conturile pentru ultimul exercițiu contabil cheltuielile efectuate și plătite pentru proiectele care nu sunt finalizate fizic și implementate integral și nu contribuie la obiectivele priorităților relevante.

Prin OUG 36/2023 se reglementează posibilitatea ca AM să poată aproba prelungirea duratei de implementare a acelor categorii de proiecte care nu au fost finalizate fizic sau implementate integral până la data de 31 decembrie 2023 și pentru care beneficiarii își angajează răspunderea realizării integrale a indicatorilor și obiectivelor din contribuție proprie și asigură funcționalitatea acestora până la data de 31 decembrie 2024, acest demers fiind aplicabil exclusiv în legătură cu închiderea programelor operaționale 2014-2020.

Până la data de 31.12.2024, AMPOR împreună cu OI-urile vor monitoriza operațiunile nefinalizate și, cel târziu la 15 februarie 2025, AMPOR va furniza Comisiei informațiile necesare cu privire la implementarea lor integrală și contribuția lor la obiectivele priorităților relevante.

Prin includerea cheltuielilor pentru operațiunile nefinalizate în conturile pentru ultimul exercițiu contabil, AMPOR urmărește, împreună cu OI și Beneficiarii, potrivit obligațiilor contractuale și atribuțiilor specifice, să implementeze integral aceste proiecte și să se asigure că acestea contribuie la obiectivele priorităților relevante până cel târziu la 31.12.2024.

Dacă proiectele nu sunt finalizate până la 31 decembrie 2024, AMPOR, ținând seama de stadiul de finalizare și implementare, precum și de îndeplinirea obiectivelor generale acestora, va proceda la încetarea contractelor și la recuperarea sumelor în cauză, în condițiile în care proiectele nu vor fi incluse în categoria celor nefuncționale.

În plus, lipsa finalizării fizice sau a implementării integrale a proiectelor și/sau lipsa contribuției acestora la obiectivele priorităților relevante până la termenul menționat anterior pot conduce la o corecție financiară pentru neîndeplinirea gravă a obiectivelor selectate pentru cadrul de performanță la nivelul programului POR 2014-2020.

3. Selectarea proiectelor pentru includerea în categoria proiectelor nefinalizate și condiții de includere în categoria proiectelor nefinalizate

Prin analiza continuă a stadiilor de implementare a proiectelor cu risc de nefinalizare, Autoritatea de Management și Organismele Intermediare urmăresc să se asigure că, acordarea unei extensii de timp sub forma prelungirii duratei de implementare a proiectelor creează premisele suplimentare necesare pentru ca acestea să fie finalizate fizic și implementate integral și să contribuie la obiectivele

priorităților relevante, în condițiile în care beneficiarii susțin financiar cheltuielile ce urmează a fi efectuate după 31 decembrie 2023.

Această analiză se realizează cu instrumentele specifice monitorizării tehnice și financiare, în special prin raportare la nivelul de pregătire a procedurilor de atribuire, la progresul execuției contractelor de achiziție și la gradul de îndeplinire a obiectivelor specifice menționate prin contractele de finanțare.

Colectarea sistematică de informații asupra desfășurării activităților proiectelor se va realiza prin intermediul documentelor de raportare specifice prevăzute în contractele de finanțare și prin vizite pe teren.

Un proiect poate fi declarat în categoria proiectelor nefinalizate dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Cheltuielile efectuate de beneficiar pentru implementarea integrală a proiectului după data de 31 decembrie 2023 se suportă din bugetul propriu al acestuia.

Documentele necesare în vederea susținerii acestui nou angajament financiar al beneficiarului (și partenerilor, dacă este cazul) vor fi cele depuse de acesta la contractarea proiectului, potrivit Ghidului solicitantului specific priorității, cu noua valoare rest necesar de finanțare, dacă este cazul și pentru noua durată (e.g. Declarația de angajament, ai investiției, Hotărârea de aprobare a proiectului)

2. Există premise reale confirmate de stadiul tehnic și financiar al implementării proiectului, că acesta se va finaliza integral și că va contribui la obiectivele priorității relevante, până cel mai târziu la 31 decembrie 2024. Calculul procentului de progres se va face potrivit formulei din Raportului de progres, anexa la contractul de finanțare.
3. Beneficiarul a transmis o solicitare de prelungire a duratei contractului de finanțare prin intermediul platformei MySMIS 2014+, împreună cu documentele justificative relevante și cu un Raport de progres actualizat, astfel încât să asigure continuitatea duratei proiectelor.

Solicitarea de prelungire a duratei se va depune în perioada 30 septembrie - 15 noiembrie 2023, pentru a exista timp suficient de analiză și avizare la nivel Ol, astfel încât cel mai târziu în 01 decembrie 2023 acesta să fi înaintat spre aprobare AMPOR.

Atenție!

În funcție de evoluția implementării proiectelor până la data de 31.12.2024, sunt posibile următoarele măsuri:

- *Procesarea documentelor de finalizare, în situația în care proiectele sunt implementate integral și contribuie la obiectivele priorităților relevante, până la data mai sus menționată;*
- *Încetarea/rezilierea și recuperarea sumelor în cauză, dacă implementarea integrală a unor proiecte nu se realizează înainte de 31 decembrie 2024;*
- *Includerea în lista proiector nefuncționale - Anexa II la Raportul final de implementare (cu încheierea de acte adiționale în vederea prelungirii duratei de implementare până cel târziu la data de 31.12.2026), cu condiția ca în urma verificărilor de management OI-AMPOR să se constate îndeplinirea condițiilor cumulative necesare în acest sens. Astfel, cheltuielile efectuate pentru acestea până la 31 decembrie 2023 și declarate anterior CE vor fi considerate eligibile.*

Deciziile privind măsurile aplicabile vor fi luate în funcție de analiza specifică asupra fiecărui caz.

Nu pot face obiectul declarării ca proiecte nefinalizate:

a) proiectele pentru care contractele de finanțare sunt în procedură de reziliere;

b) proiectele pentru care au fost încheiate contracte de finanțare și care nu au realizat până la data de 31 decembrie 2023 un progres financiar de minimum 5%, astfel cum este definit la art. 3 lit. d) din OUG 36/2023¹.

4. Precizări contractuale și legale referitoare la reduceri din finanțarea nerambursabilă

Potrivit prevederilor contractului de finanțare, AMPOR are dreptul de a face reduceri din finanțarea nerambursabilă în situația în care constată neîndeplinirea/îndeplinirea parțială a obiectivelor, susținute prin atingerea indicatorilor asociați proiectului, cu respectarea principiului proporționalității.

Potrivit prevederilor OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere principiul proporționalității, autoritățile cu competențe în

¹ Pentru calculul progresului financiar vor fi întotdeauna luate în considerare atât cererile rambursate de AMPOR, cât și cele depuse de beneficiari și autorizate la nivelul OI.

gestionarea fondurilor europene au obligația de a face reduceri procentuale din sumele solicitate la rambursarea/plata finală, reprezentând cheltuieli efectuate și declarate de beneficiari, în situația în care constată neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială a indicatorilor/obiectivelor proiectelor finanțate din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale aferente acestora, pentru care beneficiarii și-au angajat răspunderea realizării, în perioada de implementare a contractelor/acordurilor/deciziilor/ordinelor de finanțare nerambursabilă ori a altor tipuri de contracte multianuale, cu excepția cazurilor în care regulile stabilite de donatorul public internațional prevăd altfel.

Reducerile se efectuează în funcție de gradul de realizare a indicatorilor/obiectivelor, în conformitate cu procedurile specifice stabilite de fiecare autoritate cu competențe în gestionarea fondurilor europene.

În acest context, având în vedere specificul proiectelor POR 2014-2020, diversitatea indicatorilor și a priorităților de investiție finanțate prin acesta, în condițiile în care, în general, îndeplinirea obiectivelor și realizarea indicatorilor sunt datorate de beneficiari la finalizarea integrală a proiectelor, analiza gradului de îndeplinire în situația realizării parțiale a obiectivelor și indicatorilor se va face de la proiect la proiect, ulterior împlinirii noilor termene de realizare pentru acestea, asumate de beneficiari prin semnarea actelor adiționale de prelungire a duratei contractelor de finanțare, pentru proiectele nefinalizate.

5. Etape de punere în aplicare a metodologiei

Etapa	Activitatea	Termen	Responsabili
1.	În cadrul procesului de monitorizare AMPOR-OI prin Raportul electronic de monitorizare, actualizează lista proiectelor care îndeplinesc condițiile de declarare ca nefinalizate, cu informații noi privind stadiul de implementare	Lunar/ până 30 septembrie 2023	OI și AMPOR
2.	Realizarea Listei proiectelor nefinalizate	30 septembrie 2023	AMPOR
3.	OI-urile solicită și primesc acordul de principiu al reprezentanților legali ai beneficiarilor de a continua implementarea proiectelor din bugetul propriu, cu dată maximă de finalizare integrală a proiectelor până cel mai târziu la 31 dec 2024	până 30 septembrie 2023	OI și Beneficiari
4.	AMPOR emite Instrucțiunea privind modalitatea de încheiere a actelor adiționale de prelungire a duratei contractelor de finanțare pentru proiectele	până 30 septembrie 2023	AMPOR

	care urmează să intre în categoria proiectelor nefinalizate		
5.	Solicitarea/avizarea/aprobarea actelor adiționale de prelungire	30 septembrie-31 decembrie 2023	Beneficiari, Ol-uri, AMPOR
6.	Monitorizarea proiectelor nefinalizate, potrivit procedurilor specifice AMPOR, în conformitate cu obiectivele generale și specifice ale proiectelor, prin realizarea indicatorilor asumați prin cererile de finanțare	1 ianuarie 2024 - 31 decembrie 2024	Oluri și AMPOR
7.	Finalizarea integrală a activităților proiectelor, recepționarea lucrărilor/echipamentelor/serviciilor, depunerea Raportului final de progres	Până la 31 decembrie 2024	Beneficiari POR
8.	Verificări de management specifice finalizării proiectelor inclusiv vizitele finale	Până la 31 decembrie 2024	Oluri și AMPOR
9.	Încheierea de acte adiționale de prelungire a duratei de implementare a proiectelor ce vor fi incluse în lista celor nefuncționale, până cel târziu 31.12.2026, dacă sunt îndeplinite condițiile cumulative necesare în acest sens	30 septembrie-31 decembrie 2024	Beneficiari, Ol-uri, AMPOR
10.	Procesarea documentelor de finalizare, în situația în care proiectele sunt implementate integral și contribuie la obiectivele priorităților relevante	Până la 31 ianuarie 2025	Ol-uri și AMPOR
11.	Încetarea/rezilierea contractelor de finanțare/reduceri din finanțarea nerambursabilă, și restituirea de către beneficiari a sumelor primite din fonduri externe nerambursabile, în situația în care proiectele nu au fost finalizate		Ol-uri și AMPOR

Acest document este elaborat de către AMPOR, în conformitate cu prevederile legislației aplicabile în materia închiderii Programelor Operaționale 2014-2020, ale Programului Operațional Regional 2014-2020 și ale Comunicării Comisiei Europene C 474/1 publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene în 14.12.2022 - Orientări referitoare la încheierea programelor operaționale adoptate pentru a beneficia de asistență din partea Fondului european de dezvoltare regională, a Fondului social european, a Fondului de coeziune și a Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și a programelor de cooperare transfrontalieră din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA II)(2014-2020), care înlocuiește comunicarea Comisiei C 417 publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene în 14.10.2021.

Conținutul acestui material reprezintă poziția, concluziile și măsurile prevăzute de AMPOR în vederea punerii în aplicare a demersurilor legate de închiderea/etapizarea/declararea ca nefuncționale/includerea în categoria nefinalizate a proiectelor finanțate în cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020, fiind elaborat în conformitate cu specificul Programului și proiectelor finanțate în cadrul acestuia și deserving exclusiv activitățile specifice POR 2014-2020.